

BARRAQUER

Fundació

Memòria
d'activitats
2021

Edició
Núria Delsors
Lorena Enciso
Raquel Fontanals
Quico Ballbé
Cristian Garcia

Fotografies
Álex Barrios
Centre d'Oftalmologia Barraquer
Adriana Fort
Unsplash

Disseny i maquetació
Forma

© Fundació Barraquer

1 Carta del president

2 Equip humà

Patronat
Voluntaris

3 Programes i activitats

Acció local
Recerca
Prevenició i sensibilització

4 Persones ateses

5 Dades econòmiques

6 Tots sumem

7 Col·labora

Carta del president

A la carta de l'última memòria d'activitats, la del 2020, enviàvem un missatge optimista després d'un any marcat per la pandèmia i afrontàvem el 2021 amb la il·lusió de seguir creixent com a fundació, consolidant els nostres projectes, generant noves aliances i augmentant el nombre de beneficiaris.

Ara, un any després, m'alegra enormement veure com hem complert amb escreix tots els objectius. En el marc del programa 'Mirem per tu', que canalitza la tasca assistencial de la Fundació Barraquer a nivell local, hem firmat 7 nous convenis de col·laboració amb entitats socials, 5 d'elles dedicades a l'atenció de la infància en risc d'exclusió social, un dels col·lectius més vulnerables en la nostra societat i al que volem posar especial atenció. En total, ja son 34 les fundacions i associacions privades a les que ajudem a través d'aquest programa, iniciat fa menys de tres anys. La nostra feina, a més, no ha passat desapercebuda per l'administració, ja que hem atès una gran quantitat de persones derivades pels serveis socials de diversos ajuntaments. Ens agradaria que aquest reconeixement implícit que les administracions públiques estan fent de la nostra tasca assistencial es veiés acompanyat d'algun tipus d'ajuda en el finançament dels projectes, i és per això pel que aquest any vam sol·licitar per primera vegada la seva col·laboració. Aconseguir-la serà un dels nostres propers reptes.

Com a conseqüència de l'anterior, el volum de beneficiaris ha augmentat de forma molt significativa aquest últim any, en el que hem realitzat tractaments oftalmològics a un 48% més de pacients que en el 2020. El nombre de persones a les que hem facilitat

ulleres graduades a través de tractaments optomètrics personalitzats també s'ha disparat, incrementant-se en un 133% respecte l'exercici anterior.

Al marge de l'activitat assistencial, la nostra principal línia d'actuació, també hem dut a terme altres activitats molt interessants en l'àmbit de la investigació oftalmològica que més endavant us explicarem.

En resum, podem dir que el 2021 ha sigut, sense dubte, l'any de major creixement des que vam iniciar aquesta nova etapa de la Fundació Barraquer orientada a l'acció local. En el 2022, donada la limitació de recursos humans, materials i econòmics, no podrem mantenir aquest ritme de creixement, però sí l'excel·lència en el tracte als nostres pacients. També estem treballant en nous i il·lusionants projectes que aviat es convertiran en realitat i dels que us anirem informant puntualment.

Moltes gràcies per la vostra col·laboració
Una forta abraçada,

Prof. Rafael I. Barraquer

Equip humà

Patronat

President
Profesor Rafael I. Barraquer Compte

Vicepresident 1r
Dr. Juan Pedro Álvarez de Toledo

Vicepresident 2n
Dr. Javier Elizalde

Vocal
Dra. Mª Isabel Canut

Secretari no patró
Sr. Francesc Ballbé

Professionals

Director
Sr. Francesc Ballbé

Treballadora social
Sra. Núria Delsors

Voluntaris

Dr. Santiago Abengoechea
Dra. Clara Álvarez de Toledo
Dr. Juan Pedro Álvarez de Toledo
Dra. Elena Barraquer
Dra. Halima Berrada
Dra. Clara Bonel
Dra. Carla Caballero
Dra. Mª Isabel Canut
Dra. Marta Carrera
Dr. Daniel Casado
Dra. María de la Paz
Sr. Salvador de Tudela
Dr. Javier Elizalde
Sr. Ignacio Elizalde
Dr. Jorge Fernández
Dr. Álvaro Ferragut
Dra. Marina García
Sra. Susana Gutiérrez
Dr. José Lamarca
Dr. Víctor Lázaro
Dra. Marta Mármol
Dra. Ainhoa Martínez
Dr. Gorka Martínez
Dr. Carlos Méndez

Dr. Jeroni Nadal
Sr. Javier Pérez
Dr. Milan Pesic
Sr. Joan Piñol
Sra. Cristina Prieto
Dra. Idoia Rodríguez
Dra. Lola Rodríguez
Dr. Juan José Rodríguez
Dra. Ester Roquet
Dr. Francisco Ruiz
Dra. María Ruiz
Dra. Gloria Segura
Dra. Anna Soldevila
Dr. Pedro Tañá
Dr. Santiago Tañá
Dr. Federico Trejos

Programes i activitats

Acció local

A través del programa “Mirem per tu”, la Fundació Barraquer ofereix assistència oftalmològica i optomètrica gratuïta a persones en situació de vulnerabilitat. Ho fa gràcies a la inestimable col·laboració del Centre d'Oftalmologia Barraquer, que posa les instal·lacions, els mitjans materials i els seus professionals a disposició dels pacients de la Fundació.

Un dels principals *partners* del programa és General Optica, que ofereix ulleres graduades als usuaris derivats per la Fundació Barraquer a un preu molt reduït. Al llarg de l'any 2021, amb l'objectiu de poder donar una resposta àgil al gran nombre de peticions que hem rebut, s'han anat millorant els processos de gestió i s'ha aconseguit crear un sistema ràpid i efectiu per proporcionar tractaments optomètrics als nostres beneficiaris a qualsevol de les més de 200 botigues que General Optica té repartides per tot el territori nacional.

La metodologia del programa “Mirem per tu” es basa en el treball en xarxa, oferint assistència oftalmològica i optomètrica als usuaris de diferents entitats socials que treballen amb col·lectius vulnerables (infància en risc d'exclusió social, persones amb diversitat funcional, persones amb addiccions, gent gran, persones sense sostre...). Durant aquest any hem signat 7 nous convenis de col·laboració amb fundacions i associacions de reconegut prestigi i contrastada experiència en els seus respectius àmbits d'actuació.

Des de l'inici del programa, a mitjans del 2019, la Fundació Barraquer ha signat un total de 34 convenis amb entitats privades.

A través d'aquests acords, la Fundació Barraquer ofereix a cadascuna de les entitats:

- > La possibilitat de derivar al Centre d'Oftalmologia Barraquer a aquelles persones que presentin indicis de patir alguna patologia ocular perquè es facin les proves oportunes i es visitin amb un oftalmòleg de forma gratuïta.
- > L'organització d'una jornada anual de revisions de la salut visual a les instal·lacions de la pròpia entitat, on la Fundació Barraquer desplaça un equip d'oftalmòlegs i optometristes voluntaris.
- > La possibilitat de derivar a qualsevol botiga de General Òptica al usuaris i usuàries amb problemes de refracció per fer-se ulleres graduades a un preu molt reduït.

Al setembre, després de molts mesos aturats a causa de les restriccions provocades per la pandèmia de la Covid-19, es va reprendre l'organització de les jornades de revisions integrals de la salut visual a les instal·lacions de les entitats beneficiàries. Així, al darrer quadrimestre de l'any, vam anar al Centre ASSIS, a la Fundació Pere Tarrés, a la Fundació Roure i a la Fundació Ires. En total, en aquestes 4 sessions vam visitar a 117 persones, de les quals 49 es van derivar a General Òptica per a fer-se ulleres graduades i 34 al Centre d'Oftalmologia Barraquer per a fer-se proves i visitar-se amb un oftalmòleg.

Relació de convenis de col·laboració signats durant l'any 2021:

- Fundació Pere Tarrés
- Fundació Trinijove
- REMARE
- Federació d'Entitats d'Atenció a la Infància i l'Adolescència (FEDAIA)
- Universitat Politècnica de Catalunya
- Fundación Probitas
- Asociación Recursos Educativos para la Infancia (REIR)

Projecte i-VISION

La Fundació Barraquer, juntament amb l'Institut Català de Nanociència i Nanotecnologia (ICN2), l'Institut de Ciències Fotòniques (ICFO), l'Institut de Física d'Altes Energies (IFAE) i l'Institut de la Visió de París, participa en un projecte tecnològic pioner per a implantar una nova retina artificial que obre les portes a retornar la visió a persones amb ceguesa.

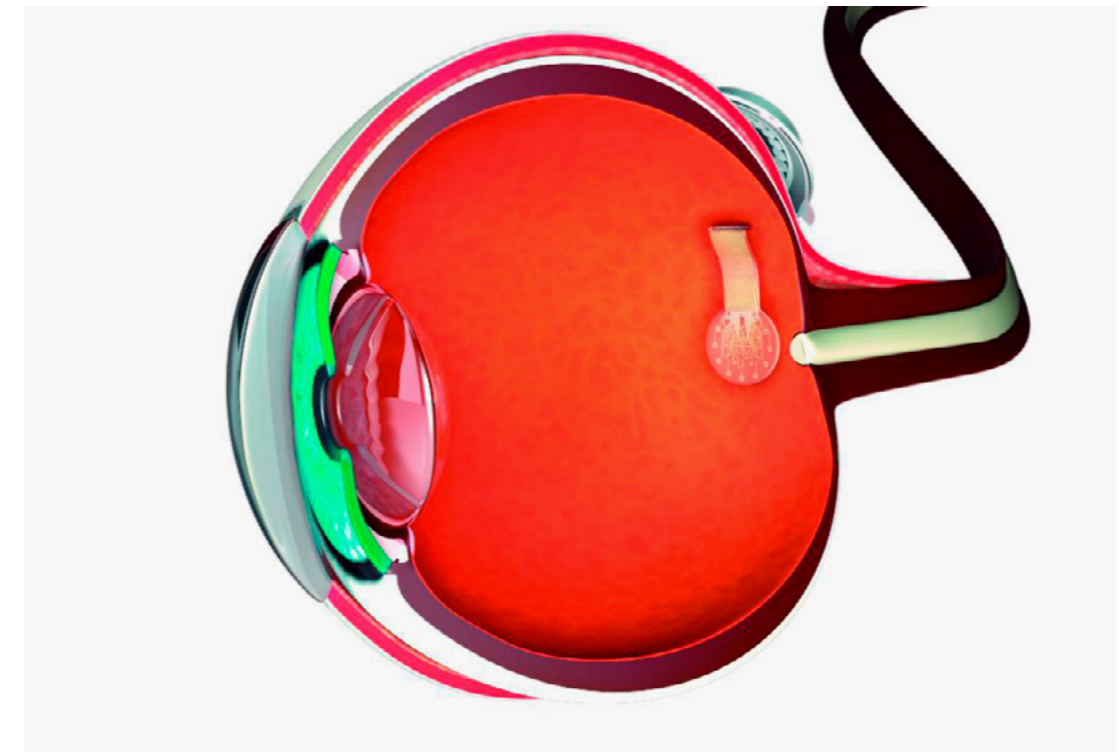
L'aplicació d'aquesta nova tècnica, que acaba d'iniciar una de les últimes fases experimentals abans d'aplicar-se en humans, podria suposar una autèntica revolució en l'àmbit de l'oftalmologia gràcies a l'ús del grafè, un material d'alta conductivitat molt flexible i lleuger.

L'objectiu del projecte i-VISION (Adaptive Retinal Implant Technology for Vision Restoration), que es va iniciar l'any 2015, és desenvolupar una tecnologia de pròtesi de retina capaç d'oferir una alta agudes visual a persones cegues que sofreixen malalties de la capa externa de la retina, com la retinosis pigmentària, la degeneració macular associada a l'edat o la malaltia de Stargardt, entre altres.

Després d'haver finalitzat el disseny de l'implant, un equip de cirurgians del Centre d'Oftalmologia Barraquer, dirigits pel doctor Jeroni Nadal, acaba d'iniciar la fase d'experimentació en animals. Una vegada finalitzada, el següent pas serà validar l'aparell amb més experiments en l'Institut de la Visió de París per a acabar de perfilar fins a l'últim detall la tecnologia. Amb tot, s'estima que la pròtesi estigui llesta per a ser utilitzada per les primeres persones malaltes dins d'uns dos anys.

El projecte i-VISION va ser guardonat l'any 2019 en la II edició de les Beques de Recerca en Salut de la Fundació "La Caixa".

El Centre d'Oftalmologia Barraquer ja compta amb experiència en l'àmbit de la visió artificial a través del projecte ARGUS II, que en 2016 va permetre implantar el primer ull biònic o retina artificial i retornar la visió a tres persones amb unes limitacions que ara, gràcies a aquest nou sistema en fase experimental, es pretenen superar.

La nostra participació en investigacions multidisciplinars com aquesta és una mostra més del nostre compromís amb la ciència, la innovació i, sobretot, la cerca de solucions per a millorar la vida dels nostres pacients.

Projecte Corneal-BNC

Recents avanços demostren que la nanocelulosa bacteriana (BNC) és un polímer de cel·lulosa capaç de mantenir un grau d'hidratació adequat i la resistència mecànica necessària per a ser utilitzada com a apòsit o embenatge en oftalmologia, tolerant sutures i altres maniobres.

Un equip format per investigadors en biomaterials de l'Institut de Ciència de Materials de Barcelona (ICMAB-CSIC) i investigadors clínics i mèdics del Centre d'Oftalmologia Barraquer (COB) han unit esforços en aquest projecte que té com a objectiu principal analitzar el potencial d'aquest hidrogel per al tractament de malalties i defectes de la superfície ocular. Aquest 2021 el projecte ha finalitzat la fase preclínica, i pròximament s'iniciarà la fase clínica amb voluntaris sans per determinar si es podrà utilitzar la BNC en el tractament de les lesions o en cirurgia ocular.

Prevenció i sensibilització

La Fundació Barraquer, especialment compromesa amb la prevenció de la salut visual infantil en temps de pandèmia, ha publicat una guia que porta per títol *Infància i pantalles. Com cuidar la salut ocular a casa i a l'escola*, adreçada especialment a pares, mestres i educadors per ajudar-los en el foment dels hàbits de protecció de la salut ocular dels més petits.

Actualment 1 de cada 4 nens i nenes pateix trastorns visuals i s'estima que aquesta xifra augmenti els anys vinents a conseqüència de l'abús que, des d'edats molt primerenques, fan de la visió propera per l'alta exposició a les pantalles. A més de la indiscutible atracció dels més petits envers els dispositius electrònics, els últims mesos de confinament i la introducció de les noves tecnologies a l'àmbit docent han afavorit l'increment de l'ús de mòbils, tauletes i ordinadors, la qual cosa fa suposar un augment en les malalties oculars i una gran preocupació entre els especialistes per la manca d'estudis científics que determinin l'efecte real sobre la visió.

La guia, elaborada per especialistes del Centre d'Oftalmologia Barraquer i que es pot descarregar gratuïtament de la pàgina web www.barraquer.com/ca, recull recomanacions generals i consells pràctics per a cuidar els hàbits visuals dels nens tant a casa com a l'escola. Des de la Fundació Barraquer volem recordar la importància de les revisions oftalmològiques pediàtriques malgrat que no existeixi simptomatologia, ja que el desenvolupament visual finalitza als 8 o 9 anys aproximadament i la detecció precoç, en molts casos, pot evitar futurs problemes de visió.

La guia, elaborada per especialistes del Centre d'Oftalmologia Barraquer i que es pot descarregar gratuïtament de la pàgina web www.barraquer.com/ca

Persones ateses

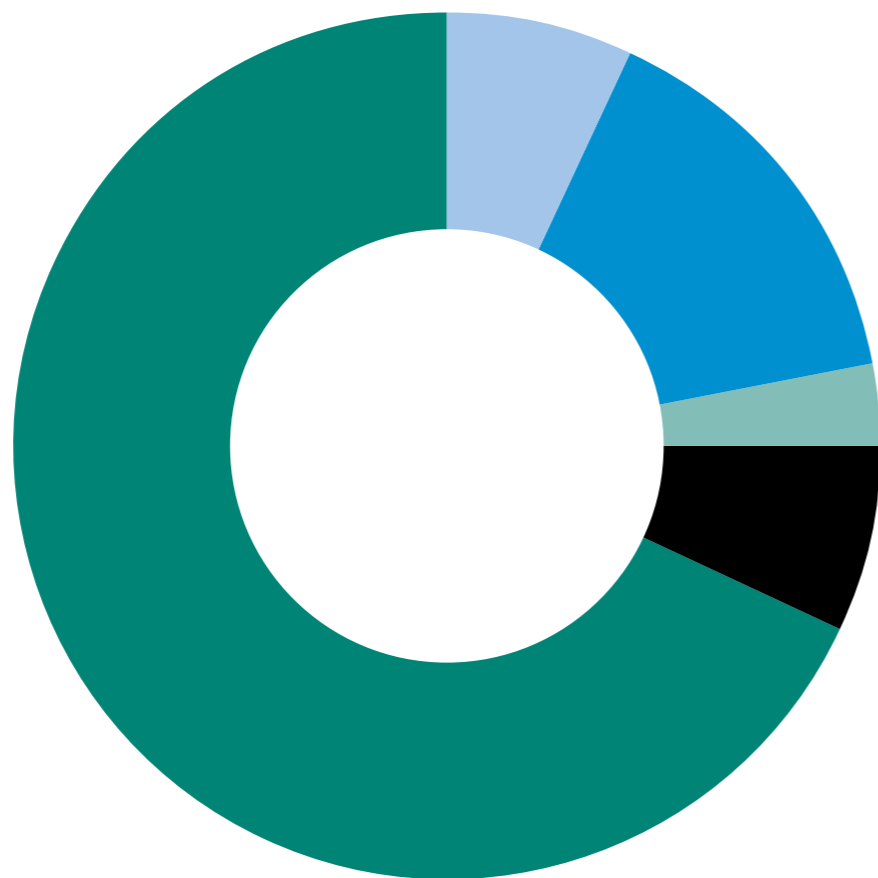
> al Centre d'Oftalmologia Barraquer el 2021

Tractaments oftalmològics

Procedència

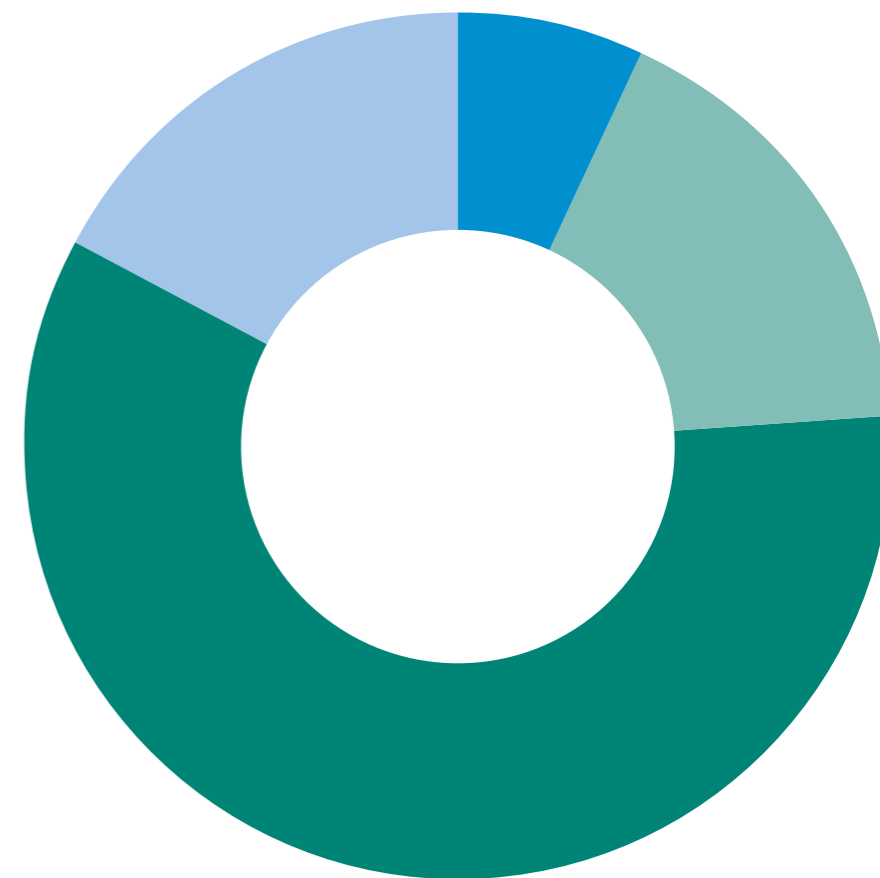
- Àfrica (15%)
- Amèrica del Sud (7%)
- Àsia (7%)
- Centreamèrica (3%)
- Europa (68%)

Nacionals: 98 (65%)
Estrangers: 53 (35%)

Franja d'edat

- Infància (7%)
- Joves (17%)
- Adults (59%)
- Gent gran (17%)

Nacionalitats

Afganistan (2)
Algèria (2)
Argentina (1)
Bielorússia (1)
Camerun (1)

Croàcia (1)
Egipte (1)
Espanya (98)
Gambia (1)
Geòrgia (1)

Ghana (1)
Guatemala (1)
Hondures (4)
Índia (1)
Itàlia (1)

Jordània (1)
Líbia (2)
Mali (1)
Marroc (2)
Mauritània (1)

Níger (1)
Pakistan (1)
Palestina (3)
Paraguai (1)
Perú (4)

Romania (1)
Senegal (10)
Tunísia (1)
Uruguai (1)
Veneçuela (4)

TOTAL 151

> fora del Centre d'Oftalmologia Barraquer el 2021

Tractaments optomètrics

117

revisions integrals de la salut visual (Centre ASSIS, Fundació Pere Tarrés, Fundació Roure i Fundació Ires)

298

pacients atesos a General Optica (entrega d'ulleres graduades)

28

entitats beneficiàries de l'entrega d'ulleres

298 pacients atesos a General Optica (entrega d'ulleres graduades)

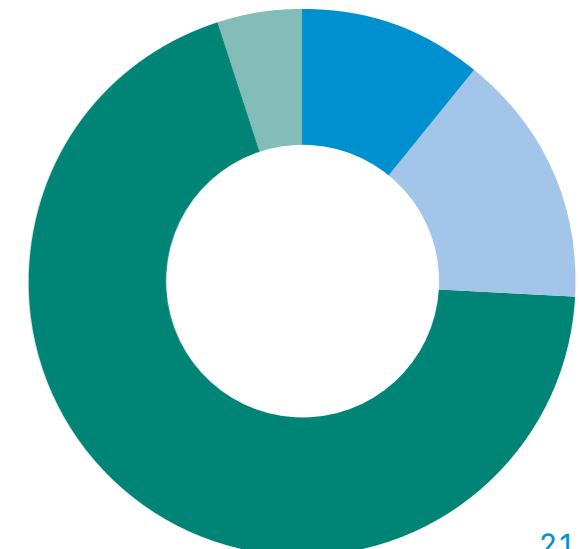
Entitats / Pacients derivats	Usuaris
Barcelonactua	9
Centre Assis	26
Entitats públiques (serveis socials)	98
Fundació Ared	19
Fundació Iniciatives Solidàries	2
Fundació Solidaritat UB	2
Fundació Ires	9
Hogar de María	29
INTRESS	69
Fundació Surt	1
Fundació Albert	6
Fundació Pere Tarrés	1
Fundació Roure	5
Malla Associació	1
R.E.M.A.R.E.	1
Total derivats entitats	278
Total derivats pacients	20
Total usuaris atesos 2021	298

Sexe

- Homes: 147 (49%)
- Dones: 151 (51%)

Franja d'edat

- Infància: 32 (11%)
- Joves: 44 (15%)
- Adults: 206 (69%)
- Gent gran: 16 (5%)

Testimonis

Elisa Rojas
Perú
> Patologia de la còrnia
> Pacient de la Fundació Barraquer
des de 2020

Óscar Daniel
Barcelona
> Síndrome de Stevens-Jhonson
> Pacient de la Fundació Barraquer
des de 2019

Astou
Senegal
> Patologia de la còrnia
> Pacient de la Fundació Barraquer
des de 2021

Persones com l'Óscar Daniel, l'Elisa i l'Astou són la raó de ser de la Fundació Barraquer i donen sentit a la nostra feina. Res ens omple més que poder oferir als nostres pacients l'oportunitat de tractar-se al Centre d'Oftalmologia Barraquer amb els millors especialistes del món.

“De Barraquer mai surts amb incertesa, tens la tranquil·litat de saber el que et passa, t'ho expliquen tot molt bé. A més, saps que estàs en bones mans i el metge es pren el teu cas com una qüestió personal. Jo m'he sentit sempre molt acompanyada.”

“Vaig passar de la foscor a la llum. Estava cec. Tots els professionals del Centre d'Oftalmologia Barraquer, i especialment la Dra. María de la Paz, em van acompanyar des del primer dia per a girar les hores del rellotge i arribar fins aquí. Ara per fi ho veig tot i veig la paraula GRÀCIES.”

“Aquest viatge ha merescut molt la pena, ha canviat la meva vida. Gràcies al Dr. Lamarca he recuperat la vista d'un ull i ja no sento el dolor de l'altre. Ara em sento molt feliç i molt més lliure, estic molt agraïda.”

Dades econòmiques

Compte de pèrdues i guanys 2021

Ingressos

Donatius periòdics (socis)	4.550,00 €
Donatius de particulars	16.200,00 €
Donatius d'empreses i institucions	38.606,89 €
Resultats financers positius	21.793,06 €
TOTAL	81.149,95 €

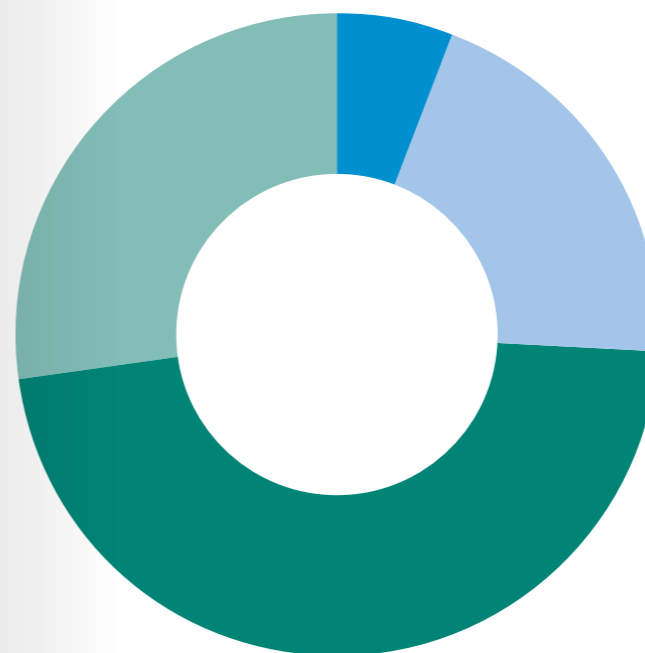
Despeses

Lloguers	4.356,00 €
Comunicació i publicitat	3.498,00 €
Personal i Seguretat Social	71.116,63 €
Administració	15.599,86 €
Atenció directe a pacients:	
> Tractaments oftalmològics	157.605,06 €
> Ulleres graduades	16.346,60 €
Amortització immobilitzat	6.695,39 €
TOTAL	275.217,54 €

RESULTAT DE L'EXERCICI -194.067,59 €

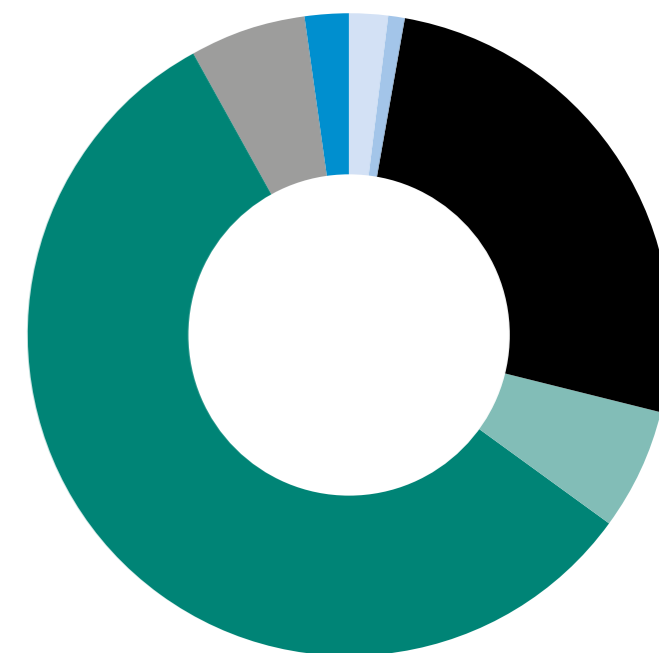
Origen ingressos

- Donatius periòdics (socis) (6%)
- Donatius de particulars (20%)
- Donatius d'empreses i institucions (47%)
- Resultats financers positius (27%)

Distribució despeses

- Lloguers (2%)
- Comunicació i publicitat (1%)
- Personal i Seguretat Social (26%)
- Administració (6%)
- Atenció directa a pacients:
- > Tractaments oftalmològics (57%)
- > Ulleres graduades (6%)
- Amortització immobilitzat (2%)

Els comptes anuals complets de la Fundació Barraquer corresponents a l'exercici 2021 i l'informe favorable d'auditoria emès per la firma AUDIT OLIVER CAMPS, S.L. són a les oficines de l'entitat a disposició de qualsevol interessat.

Tots sumem

Tots els programes i activitats es desenvolupen gràcies al suport i a la inestimable ajuda dels nostres col·laboradors, que aporten, cadascú a la seva manera i en la mesura de les seves possibilitats, el seu gra de sorra perquè entre tots puguem vetllar per la salut ocular dels més vulnerables.

- + General Optica
- + Comalaetxea
- + ZEISS
- + Centre d'acollida ASSIS
- + Fundació Roure
- + Fundació Ared
- + Fundació Aspasim
- + Fundació Finestrelles
- + Fundació La Caixa
- + Fundació Projecte Home Catalunya
- + Fundación Salud y Persona
- + Associació Hogar de María
- + Coordinadora d'Associacions Senegaleses de Catalunya
- + Comunitat Palestina de Catalunya
- + Fundació Ires

- + Fundació Barcelonactua
- + Instituto de Trabajo Social y Servicios Sociales
- + Fundació Albert
- + Malla Associació
- + Fundació Pere Tarrés
- + Fundació Trinijove
- + REMARE
- + FEDAIA
- + Universitat Politècnica de Catalunya
- + Fundación Probitas
- + Recursos Educatius per la Infancia en Risc (REIR)
- + Centre d'Oftalmologia Barraquer
- + Institut Barraquer

Col·labora

Gràcies a la teva aportació podem millorar la salut ocular de les persones en situació de vulnerabilitat. Els donatius rebuts es destinen íntegrament a finançar les cirurgies, l'hospitalització, les lents, els medicaments i totes les despeses derivades de l'assistència oftalmològica que prestem als nostres pacients al Centre d'Oftalmologia Barraquer.

Pots contribuir a la tasca de la Fundació Barraquer amb l'aportació que consideris més oportuna:

1 Fes-te soci

Suma't a la nostra tasca i ajuda'ns a continuar oferint assistència gratuïta i donar suport al desenvolupament de l'oftalmologia.

2 Donacions

Realitza una aportació puntual per ajudar a cobrir necessitats concretes dels pacients de la Fundació, com medicaments, intervencions o ingressos hospitalaris. Tria tu el destí de la donació.

Pots fer la teva donació a través del següent enllaç:

<https://www.barraquer.com/ca/fundacio/donacio>

3 Voluntariat

Si vols col·laborar amb el teu temps, ja sigui formant part de les expedicions mèdiques o participant en les revisions de la salut ocular realitzades a col·lectius vulnerables en diferents entitats socials de Barcelona i província, escriu-nos a fundacion@barraquer.com i ens posarem en contacte amb tu.

Comptem amb tu?

#Mirempertu

fundacion@barraquer.com
+34 936 025 345
Laforja, 88, 08021 Barcelona
barraquer.com/ca/fundacio